

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ที่มีกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม และมีการทดสอบหลังการทดลองอย่างเดียว (Posttest-Only Control Group Design)

รูปแบบ				
R	กลุ่มทดลอง 1	X_a	O_2	E_1
R	กลุ่มทดลอง 2	X_b	O_2	E_2
R	กลุ่มทดลอง 3	X_c	O_2	E_3
R	กลุ่มทดลอง 4	X_d	O_2	E_4
R	กลุ่มควบคุม		O_2	C

สัญลักษณ์

- R มีการสุ่มผู้รับการทดลอง
- X การจัดการหรือการให้ตัวแปรทดลอง (treatment) ซึ่งได้แก่ ประเภทแบบสอบย่อย 4 แบบ
- O การวัด ซึ่งได้แก่คะแนนที่ได้จากแบบสอบสัมฤทธิ์ผลของการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ 102
- E กลุ่มทดลอง
- C กลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ จากแบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาถึงผลของประเภทแบบสอบย่อยที่แตกต่างกัน จึงดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2523 ของโรงเรียนภัทรภูวนวิทยา จังหวัดนครปฐม เป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 200 คน เป็นนักเรียนชาย 119 คน นักเรียนหญิง 81 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง คือใช้คะแนนจากแบบสอบวิชา ค 101 คณิตศาสตร์ภาคตน ปีการศึกษา 2523 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 8 ห้องเรียน หากมีขนิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วพิจารณาห้องเรียนที่มีความขนิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพอ ๆ กัน จำนวน 5 ห้องเรียน แล้วสุ่มให้ห้องเรียนห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม และอีก 4 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม

ค่าสถิติ	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	1	2	3	4		
N	40	40	40	40	40	40
\bar{X}	21.50	21.70	21.28	21.13		21.05
S.D.	8.4398	8.5581	9.8787	8.1056		10.0076

จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม มีค่าขนิมเลขคณิตใกล้เคียงกัน เพื่อแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม มีพื้นความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของกลุ่มตัวอย่างรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ระหว่างกลุ่ม (BG)	11.57	4	2.8925	0.0354
2. ภายในกลุ่ม (WG)	15908.65	195	81.5828	
3. ทั้งหมด	15920.22	199		

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่มไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้

การแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มระดับความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำ

ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยหามัธยฐาน (Median) รวมของคะแนน จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม แล้วแบ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่มัธยฐานขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่ามัธยฐาน ลงมา เป็นกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ ถ้าปรากฏว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของแต่ละกลุ่มของทั้ง 2 ระดับไม่เท่ากัน จะพิจารณามัธยฐาน (Median) ของแต่ละกลุ่มประกอบด้วย ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำ

ระดับ ความ สามารถทาง การ เรียน	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มทดลอง 3	กลุ่มทดลอง 4	กลุ่มควบคุม	รวม
สูง	N	20	20	20	20	20	100
	\bar{X}	28.35	29.00	28.50	27.75	28.80	28.68
	S.D.	6.6036	5.3900	6.9849	6.0686	8.5753	6.6967
ต่ำ	N	20	20	20	20	20	100
	\bar{X}	14.65	14.40	13.05	14.50	13.30	13.98
	S.D.	1.9540	3.0157	3.0170	2.3730	2.3642	2.6130

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ระดับ คือระดับความสามารถทางการเรียนสูง และระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ จะเห็นว่าแต่ละกลุ่มของแต่ละระดับมีความมีลักษณะคล้ายกัน เพื่อแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างย่อยของทั้ง 2 ระดับมีความสามารถทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทั้งระดับความสามารถทางการเรียนสูง และระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ ดังแสดงตามตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของกลุ่มตัวอย่าง
ระดับความสามารถทางการเรียนสูง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ระหว่างกลุ่ม (BG)	35.26	4	8.8150	0.1901
2. ภายในกลุ่ม (WG)	4404.50	95	46.3631	
3. ทั้งหมด	4439.76	99		

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของกลุ่มตัวอย่าง
ระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ระหว่างกลุ่ม (BG)	44.46	4	11.1150	1.6720
2. ภายในกลุ่ม (WG)	631.50	95	6.6473	
3. ทั้งหมด	675.96	99		

จากตารางที่ 4 และ 5 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มของระดับความสามารถทางการเรียนสูง ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และระดับความสามารถทางการเรียนต่ำก็เช่นเดียวกัน จึงใช้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มของทั้ง 2 ระดับเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชา ค 102 คณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ มีเนื้อหา ดังนี้

1. อัตราส่วน และ ร้อยละ
2. เส้นตรง และ มุม
3. สมการ
4. คู่อันดับ และ กราฟ
5. จำนวนเต็มลบ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองเนื้อหาวิชาดังกล่าวใช้เวลา 1 ภาคเรียน
รวม 16 สัปดาห์ เท่ากันทุกกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มทดลองจะได้รับการทดลองใช้
แบบสอบถาม (Formative Test) จำนวน 5 ฉบับ ในเวลาเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัย
เป็นผู้ทำการทดลองเอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการทดลองใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง และ
เก็บข้อมูล ดังนี้

1. รายการของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ตามลำดับเนื้อหาวิชาที่ทดลอง
จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย

- 1.1 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เรื่องอัตราส่วน และ ร้อยละ จำนวน 13 ข้อ
- 1.2 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เรื่องเส้นตรง และ มุม จำนวน 25 ข้อ

- 1.3 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เรื่อง **สมการ** จำนวน 11 ข้อ
- 1.4 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เรื่อง **คู่อันดับและกราฟ** จำนวน 10 ข้อ
- 1.5 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เรื่อง **จำนวนเต็มลบ** จำนวน 10 ข้อ

2. แบบสอบย่อย (Formative Test) วัตถุประสงค์เป็นรายหัวข้อ
 เนื้อหาวิชาตลอดภาคเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมตามข้อ 1
 แบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ประกอบด้วยแบบสอบย่อยแบบคำตอบสั้น (Short Answer)

จำนวน 5 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 แบบสอบย่อยเรื่องอัตราส่วน และร้อยละ
 จำนวน 13 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที
- ฉบับที่ 2 แบบสอบย่อยเรื่องเส้นตรงและมุม
 จำนวน 25 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
- ฉบับที่ 3 แบบสอบย่อยเรื่องสมการ จำนวน 11 ข้อ
 ใช้เวลา 17 นาที
- ฉบับที่ 4 แบบสอบย่อยเรื่องคู่อันดับและกราฟ จำนวน 10 ข้อ
 ใช้เวลา 15 นาที
- ฉบับที่ 5 แบบสอบย่อยเรื่องจำนวนเต็มลบ จำนวน 10 ข้อ
 ใช้เวลา 15 นาที

ชุดที่ 2 ประกอบด้วยแบบสอบย่อย แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

แบบ 5 ตัวเลือก จำนวน 5 ฉบับ

- ฉบับ 1 แบบสอบย่อยเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ จำนวน 13 ข้อ
 ใช้เวลา 20 นาที
- ฉบับ 2 แบบสอบย่อยเรื่องเส้นตรงและมุม จำนวน 25 ข้อ
 ใช้เวลา 40 นาที

ฉบับ 3 แบบสอบย่อยเรื่องสมการ จำนวน 11 ข้อ
ใช้เวลา 17 นาที

ฉบับ 4 แบบสอบย่อยเรื่องคู่อันดับและกราฟ จำนวน 10 ข้อ
ใช้เวลา 15 นาที

ฉบับ 5 แบบสอบย่อยเรื่องจำนวนเต็มลบ จำนวน 10 ข้อ
ใช้เวลา 15 นาที

3. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและพฤติกรรม (Two-Way Specification table) จากวิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

4. แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 102 เป็นแบบสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที ซึ่งสร้างตามตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและพฤติกรรม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. รายการของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรวิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน เป็นรายหัวข้อเนื้อหาวิชา แล้วสร้างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมขึ้นเป็นรายหัวข้อเนื้อหาวิชาที่นำมาทดลอง

1.2 นำจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นตามรายหัวข้อเนื้อหาวิชา ให้อาจารย์ทางด้านการวัดผล และอาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อแก้ไขก่อนนำไปใช้

1.3 ดำเนินการเรียนการสอนไปตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยกำหนดลงไปว่าในแต่ละรายหัวข้อเนื้อหา หรือในบทเรียนแต่ละเรื่อง นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง หลังจากการเรียนเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว

2. แบบสอบย่อย (Formative Test) ได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ
ชั้นตอน ดังนี้

2.1 สร้างข้อสอบย่อย เป็นตามรายการจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็น
รายข้อ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมละ 2 ข้อ โดยแบ่งข้อสอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทคำตอบสั้น (Short Answer) 1 ข้อ
2. ประเภทเลือกตอบ (Multiple Choice) 1 ข้อ

โดยข้อสอบทั้ง 2 ประเภท มีคำถามนำ (Stem) เหมือนกัน และสร้างทุกรายการ
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมตามหัวข้อเนื้อหาวิชาตลอดหลักสูตร

2.2 นำแบบสอบย่อยที่สร้างขึ้นตามรายการจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
ไปให้อาจารย์ทางการวัดผล และอาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ทราวจิณาณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขก่อนทดลองสอบ

2.3 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคสอง ซึ่งเรียนวิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัด
นครปฐม จำนวน 10 คน เพื่อปรับปรุงทางด้านภาษาของแบบสอบและความตรงเชิง
เนื้อหา (Content Validity)

3. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและพฤติกรรม วิชา ค 102 คณิตศาสตร์
ได้ดำเนินการสร้างโดยศึกษาหลักสูตร วิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ในระดับชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนโดยทั่วไป ได้ทำ
การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาอย่างละเอียด และวิเคราะห์พฤติกรรมควาต่าง ๆ แล้ว
สร้างตารางวิเคราะห์พฤติกรรมตามเนื้อหาวิชาที่นำมาทดลองสอน

4. แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 102 ได้ดำเนินการ
สร้างตามลำดับชั้นตอน ดังนี้

4.1 สร้างข้อสอบแบบเลือกตอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์เนื้อหา
วิชาและพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีตัวเลือก 5 ตัวเลือก จำนวนข้อสอบในครั้งแรกมี
80 ข้อ แล้วนำไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลและอาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทราวจิณาณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อแก้ไขก่อนนำไปทดลองสอบ

4.2 การปรับปรุงข้อสอบ ได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง

นำข้อสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคสอง ซึ่งเรียนวิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัด นครปฐม จำนวน 80 คน ความมุ่งหมายของการทดสอบในขั้นนี้คือ

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยวิธีการของ Johnson คัดเลือกข้อที่เหมาะสมไว้ โดยถือเกณฑ์พิจารณา ดังนี้
 - ก. ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ของคำตอบถูกต้องตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
 - ข. ข้อสอบที่มีค่าความยากของคำตอบ (p) ระหว่าง .20 - .80
2. เพื่อปรับปรุงทางด้านภาษาของแบบสอบ และความตรงเชิงเนื้อหาของข้อสอบ (Content Validity)

ในขั้นนี้ได้พิจารณาคัดเลือกข้อสอบตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ 40 ข้อ

ขั้นที่สอง

นำข้อสอบที่ผ่านการปรับปรุงในขั้นที่หนึ่ง จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย วิชา ค 102 คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน 110 คน โดยมีความมุ่งหมายของการทดสอบ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ¹ โดยวิธีการของ Johnson ใช้เกณฑ์อันเกี่ยวกับการทดลองสอบในขั้นที่หนึ่ง
2. หาค่าความเที่ยงของแบบสอบ (Reliability) จากแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 102 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน ด้วยวิธีของ Kuder-Richardson formular 20 ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเป็น .78 ซึ่งนับว่ามีค่าความเที่ยงสูงพอที่จะใช้เป็นแบบสอบเก็บข้อมูลได้

¹ คำนวณค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ภาคผนวก

สภาพการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองด้วยตนเองตลอดภาคเรียน โดยสอนเหมือนกันทุกกลุ่ม การเรียนการสอนจะใช้วิธีการบรรยาย อธิบาย ชักถาม และให้นักเรียนร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนโดยทำแบบฝึกหัดในระหว่างเวลาเรียน และทำการบ้าน เมื่อ การสอนสิ้นสุดแต่ละหัวข้อเนื้อหาจะดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มควบคุม การเรียนการสอนใช้วิธีอธิบาย ชักถาม ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทั้งใน ระหว่างเรียน และทำการบ้าน เมื่อเรียนจบแต่ละหัวข้อเนื้อหา จะไม่มีการใช้แบบสอบถามทดสอบนักเรียนตลอดภาคเรียน

กลุ่มทดลอง 1 การเรียนการสอนใช้วิธีเดียวกับกลุ่มควบคุมทุกอย่าง แต่เมื่อเรียนจบ แต่ละหัวข้อเนื้อหาจะทดสอบย่อยด้วยแบบสอบถามแบบคำตอบสั้นประจำ หัวข้อเนื้อหานั้น ๆ ตลอดภาคเรียนจะทดสอบจำนวน 5 ครั้ง

กลุ่มทดลอง 2 การเรียนการสอนใช้วิธีเดียวกับกลุ่มควบคุมทุกอย่าง แต่เมื่อเรียนจบ แต่ละหัวข้อเนื้อหาจะทดสอบย่อยด้วยแบบสอบถามแบบคำตอบสั้นประจำ หัวข้อเนื้อหานั้น ๆ และจะเฉลยคำตอบให้นักเรียนทุกคนทราบเมื่อทำ แบบสอบนั้น ๆ เสร็จ ตลอดภาคเรียนจะทดสอบแล้วเฉลยคำตอบ จำนวน 5 ครั้ง

กลุ่มทดลอง 3 การเรียนการสอนใช้วิธีเดียวกับกลุ่มควบคุมทุกอย่าง แต่เมื่อเรียนจบ แต่ละหัวข้อเนื้อหาจะทดสอบย่อยด้วยแบบสอบถามแบบเลือกตอบประจำ หัวข้อเนื้อหานั้น ๆ ตลอดภาคเรียนจะทดสอบจำนวน 5 ครั้ง

กลุ่มทดลอง 4 การเรียนการสอนใช้วิธีเดียวกับกลุ่มควบคุมทุกอย่าง แต่เมื่อเรียนจบ แต่ละหัวข้อเนื้อหาจะทดสอบย่อยด้วยแบบสอบถามแบบเลือกตอบประจำ หัวข้อเนื้อหานั้น ๆ และจะเฉลยคำตอบให้นักเรียนทุกคนทราบเมื่อทำ แบบสอบนั้น ๆ เสร็จ ตลอดภาคเรียนจะทดสอบแล้วเฉลยคำตอบ จำนวน 5 ครั้ง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและอาจารย์คณิตศาสตร์ของโรงเรียนภัทรธัญญาวิทยา ซึ่งทุกคนได้รับทราบถึงวิธีการต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการทดสอบดังนี้

1. ให้นักเรียนที่รับการทดลองทั้ง 5 กลุ่ม จำนวน 200 คน ทำแบบสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 102 ซึ่งเป็นแบบสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2524

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำกระดาษคำตอบที่ได้สอบกับกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ ข้อสอบทั้งหมดมี 40 ข้อ ข้อถูกให้ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ 102 ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตร¹ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

¹ George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychological and Education, 4th ed. (Tokyo: McGraw-Hill, 1976), pp. 47-64.

เมื่อ

\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
ΣX^2	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-Way Analysis of Variance) ซึ่งมีตัวแปรอิสระ (Independent Variable) 2 ตัวประกอบ คือ ประเภทแบบสอบย่อย และระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ส่วนตัวแปรตามคือคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ดังแสดงในตาราง ดังนี้ 1

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง สำหรับแบบ CRF 25
(Two-Way Analysis of Variance)

Source of Variation	SS	df	MS	F
A	$[A] - [X]$	$p-1$	SS_a/df	$MS_a/MS_{w.cell}$
B	$[B] - [X]$	$q-1$	SS_b/df	$MS_b/MS_{w.cell}$
AB	$[AB] - [A] - [B] + [X]$	$(p-1)(q-1)$	SS_{ab}/df	$MS_{ab}/MS_{w.cell}$
Within cell	$[ABS] - [AB]$	$pq(n-1)$	$SS_{w.cell}/df$	
Total	$[ABS] - [X]$	$npq - 1$		

$$[ABS] = \sum_{1}^{N} (ABS)^2$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
ทุก ๆ ค่าในทุกกลุ่มตัวอย่าง

$$[X] = \frac{(\sum_{1}^{N} ABS)^2}{npq}$$

แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวในทุกกลุ่มตัวอย่าง
หารด้วยจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

$$[A] = \frac{\sum_{1}^{p} (\sum_{1}^{q} A)^2}{nq}$$

แทน ผลรวมของคะแนนในคอลัมน์นั้น ๆ หารด้วย
จำนวนนักเรียนในคอลัมน์นั้น

$$[B] = \frac{\sum_{1}^{q} (\sum_{1}^{p} B)^2}{np}$$

แทน ผลรวมของคะแนนในแถวนั้น ๆ หารด้วย
จำนวนนักเรียนในแถวนั้น

$$[AB] = \sum_{1}^{p} \sum_{1}^{q} \frac{(AB)^2}{n}$$

แทน ผลรวมของคะแนนในแต่ละเซลล์หารด้วย
จำนวนนักเรียนในแถวนั้น

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในกรณีที่มีการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ในข้อ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติโดยวิธีการของคันแคน (Duncan's New Multiple-Range Test) โดยมีสูตร ดังนี้¹

$$W_r = q_r \alpha_{r,v} \sqrt{\frac{MS_{\text{within cell}}}{n}}$$

เมื่อ

W_r

แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัธยัมเลขคณิต 2 ค่า

r

แทน ชั้นที่มีมัธยัมเลขคณิตอยู่ห่างกัน

¹ อุดมพร ทองอุไทย, แผนวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพฯ-มหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2523), หน้า 161.

n	แทน จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม
MS _{within C.}	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
α	แทน ระดับความมีนัยสำคัญ
v	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร¹

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ

F	แทน ค่าสถิติทดสอบเอฟ
MS _b	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS _w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

5. ในกรณีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในข้อ 4 มีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตามวิธีการในข้อ 3

¹ อุดมพร ทองอุไทย, แผนวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์, หน้า 174.